

Motion Översyn Vårdval

Bakgrund:

Nuvarande uppdragsbeskrivning och förfrågningsunderlag för vårdval i närsjukvården skrevs fram 2007. Sedan dess har detta dokument justeras årligen. 2015 gjordes en mer övergripande översyn av modellen. Då fokus i sjukvårds-Sverige idag ligger på att förflytta allt mer vård nära samtidigt som en ny primärvårds reform är på väg, är det nu dags att göra en större generell översyn av hela vårdvalsmodellen i Region Halland. Nedan väljer vi att lyfta några områden som vi anser vara av särskild vikt. Dock bör uppdragsbeskrivningen skrivas om i sin helhet.

Hänsyn till geografiska förhållanden:

Halland är ett av Sveriges minsta län sett till yta. Ändå så ser förutsättningarna att öppna och driva en vårdcentral i Halland ganska olika ut beroende på om etablering sker i någon av våra större tätorter eller om det sker på landsbygden. Dels utifrån antalet möjliga listade i närområdet men även utifrån ett kompetensförsörjning-perspektiv. För att ge vårdcentralerna på landsbygden bättre möjligheter att erbjuda en god och kvalitativ vård till sina listade invånare men även för att öka attraktiviteten för nyetableringar bör ersättningsmodellen ses över där hänsyn skall tas till geografiska förhållanden. Olika typer av glesbygdstillägg existerar redan idag i olika former runt om i Sveriges regioner.

Utveckla riktlinjer om digitala verktyg:

I Region Hallands Hälsa & Sjukvårdsstrategi för 2017-2025 finns en tydlig skrivning om att implementera och utveckla nya digitala verktyg för att ge möjlighet till nya arbetssätt samt att förenkla kommunikation mellan olika parter inom sjukvårdssystemet som t.ex. mellan profession och invånare. Under den globala pandemin 2020 har Region Halland tagit ett stort steg i rätt riktning mot en mer digitaliserad sjukvård bland annat genom att erbjuda invånarna digitala videosamtal. För att fortsätta utveckla de digitala verktygen samt för att inte gå tillbaka till traditionella fysiska möten efter pandemin, bör förfrågningsunderlaget förtydligas gällande vårdcentralernas digitala utbud och utveckling. Det kan handla om t.ex. virtuella vårdrum, digital vårdcentral samt utökade möjligheter för vård i hemmiljön.

Särskilda uppdrag:

I uppdragsbeskrivningen finns ett antal särskilda uppdrag angivet av vilka ett par kommer att ändras utifrån kommande politiska beslut. Ansvaret för övriga särskilda uppdrag ligger företrädesvis på de offentligt drivna vårdcentralerna. Dessa särskilda uppdrag bör lyftas ur uppdragsbeskrivningen för att förtydliga och renodla vårdcentralernas grunduppdrag. Istället kan de särskilda uppdragen ligga med som bilaga alternativt som ett eget dokument.

Mer fokus på det hälsofrämjande arbetet:

Enligt SKR så går upp mot 80 procent av våra välfärdssjukdomar att förebygga genom hälsofrämjande insatser. Detta är inte bara en vinst för individen utan även en mycket stor vinst för sjukvården och samhället i sin helhet. Enligt FHM så drabbas olika delar av befolkning mer av dessa välfärdssjukdomar. I kommande förfrågningsunderlag bör större fokus läggas på att minska och förebygga ojämlik hälsa i befolkningen.

Ekonomiska förutsättningar:

Enligt regeringens särskilda utredare Göran Stiernstedts rapport, Effektiv vård, lägger Sverige ur ett internationellt mått förhållandevis lite resurser på primärvården i förhållande till sjukhusvården. Detta leder bland annat enligt rapporten till att invånarna istället söker sig till akutmottagningarna vilket gör vården dyrare än vad den behöver vara. Primärvården saknar också resurser att fylla en samordnande funktion när det gäller patientens samlade vård- och omsorgsinsatser. Om Region Halland menar allvar med att påbörja en förflyttning mot en mer nära vård behöver primärvården förstärkas med mer resurser i kommande budgetförslag. Regeringen har även nyligen beslutat om att Sveriges kommuner och regioner skall få ytterligare statsbidrag 2021, riktade mot en omställning mot mer nära vård.

Utökad tillgänglighet:

För att primärvården skall bli det självklara förstavalet för invånarna i Region Halland är det av största vikt att vårdcentralerna i Halland erbjuder en tillgänglighet som motsvarar invånarnas förväntan på sjukvården. För alternativet är att invånarna söker sig till våra akutmottagningar istället eller de så kallade nät-doktorerna som tillkommit de senaste åren.

Tillgänglighet handlar om allt från att enkelt kunna kontakta sin vårdcentral till att kunna boka en tid till lämplig profession inom rimlig tid. Här finns möjligheten att nyttja digitala verktyg för att öka tillgängligheten samt servicegraden för invånarna. Dock bör vi inte glömma den delen av befolkningen som har svårt att ta till sig den nya tekniken och det bör således fortfarande finnas möjligheten att kontakta vården fysisk eller via telefon.

Fast vårdkontakt:

I januari 2021 slöt den Socialdemokratiskt ledda regeringen ett avtal med SKR om satsa ytterligare statsbidrag för att ställa om sjukvården mot en mer nära vård. I överenskommelsen är ett av målen att hälften av Sveriges befolkning skall ha en fast läkarkontakt under 2022. Det är också viktigt med kontinuitet gällande övriga professioner så att man träffar samma person vid olika besök på vårdcentralen. För att möta utvecklingen som sker nationellt bör vårdvalsmodellen uppdateras med hur fast läkarkontakt skall implementeras på vårdcentralerna i Halland.

Geriatrisk kompetensförstärkning inom primärvården:

I Sverige och världen blir befolkningen allt äldre. Och då det är framförallt då vi blir äldre som befolkningen har ett ökat behov av insatser från hälso- och sjukvården, kommer allt större del av sjukvårdens framtida uppdrag rikta sig mot våra äldre invånare. Dels för att på bästa sätt kunna hjälpa denna grupp utifrån deras individuella behov men även för att ha en förståelse och kunskap för att erbjuda bästa möjliga bemötande, bör Region Halland göra en kompetenshöjande insats för personalen inom primärvården inom geriatriken.

Samhällsmedicinskt ansvarsområde

Enligt uppdragsbeskrivningen har det samhällsmedicinska uppdraget fördelat på de olika vårdcentralerna utifrån geografisk närhet. Det samhällsmedicinska ansvaret innebär att agera vid olika typer av utbrott av ohälsa, som exempelvis smittsamma sjukdomar och industriutsläpp. Inrättningar som ingår i det samhällsmedicinska ansvaret är bland annat förskolor, skolor och arbetsplatser. Hela Halland har en positiv befolkningsutveckling men detta sker ofta i specifika områden vilket gör att fördelningen mellan olika vårdcentraler riskerar över tid bli ojämlig. Av ovanstående anledning bör modellen för fördelning av samhällsmedicinskt ansvar ses över.

Socialdemokraterna yrkar på att regionfullmäktige beslutar att:

- Utredda behov/införande av en ersättningsmodell som tar hänsyn till geografiska förhållanden
- Området digitala utbud i modellen måste utvecklas och utökas för att möta invånarnas olika behov på digitala tjänster från samtliga vårdcentraler i Halland
- Öka fokus på det hälsofrämjande arbetet i förfrågningsunderlaget för en mer jämlik och resurseffektiv vård i Halland
- Utöka resurserna för att ge vårdcentralerna bättre förutsättningar till ökad tillgänglighet och påbörja förflyttningen mot en mer nära vård
- Generell översyn av hela vårdvalsmodellen
- Region Halland renodlar förfrågningsunderlaget och rensar bort särskilda uppdrag
- Utökade krav i vårdvalet gällande tillgängligheten till primärvården i Halland
- Införa fast vårdkontakt i förfrågningsunderlaget i enlighet med överenskommelsen mellan regeringen och SKR
- Förstärka den geriatriska kompetensen inom primärvården i Halland

Halmstad den 8 april 2021

Lise-Lotte Bensköld Olsson

Jonas Strand